

ELS CAMINS D'EN SERRALLONGA

RUTA EN BTT PEL COR DE LES GUILLERIES

Pau Crous i Martí
Tutor de recerca:
Ricard Madrià i Garriga
IES Anton Busquets i Punset
2n de Batxillerat
Curs 2008-2009

“La vida és com anar en bicicleta, per conservar l'equilibri has d'estar en moviment”.

-Albert Einstein-

Preparació de la sortida

Amb aquests llibres, pel·lícules i còmics entrarem en situació amb tot el món relacionat amb el bandolerisme i la zona de les Guillerries.

- **Serrallonga. Novel·la:** Amb un estil directe i efectiu fruit de la seva llarga experiència narrativa, Rafael Vallbona ha escrit *Serrallonga*, la història d'un bandoler que ha esdevingut llegenda. Novel·la basada en l'argument i els guions de pel·lícula de TV3. Editada per Edicions 62 i Publicacions TVC.
- **Serrallonga (DVD):** La minisèrie de TVC en DVD. Conté: la minisèrie de dos capítols, subtitulació en català, audiodescripció per a invidents i selecció d'escenes amb els extres del making of, Serrallonga; la història, tràilers promocionals i una galeria fotogràfica.
- **Serrallonga (Banda sonora):** CD amb la banda sonora original de la pel·lícula de TV3 Serrallonga. El compositor és Joan Valent, l'orquestra i cors és l'Orquestra Simfònica de Bratislava i la direcció d'orquestra i producció musical

a càrrec de David Hernando. Editat per TVC Edicions - Imagina't - Sony ATV.

- **Serrallonga (Còmic):** Una magnífica versió en còmic de la pel·lícula de TV3 amb il·lustracions de Quim Bou i text de Niki Navarro. Serrallonga, un bandoler que esdevé llegenda en un temps dur i esclavitzat per la fam. A més a més inclou informació sobre com es va fer el còmic. Està editat per Glénat i Publicacions TVC.

- **El Montseny i les Guillerries: paisatge, mite i literatura:** Mostra els resultats d'una experiència pedagògica interdisciplinària desenvolupada al llarg de dos cursos escolars. La ruta literària en el Montseny i les Guillerries va tenir com eix la literatura sobre els dos massissos però també va servir per a estudiar la geografia, la flora, la fauna, la història, l'art, el folklore, etc. Obra coordinada per Llorenç Soldevila i elaborat pels alumnes de 3r de BUP i de COU de l'Institut de Batxillerat A.Satorras i de l'escola Pia Sta. Anna, de Mataró. Editat a Argentona per L'Aixernador l'any 1991.

Índex

Introducció	Pàgina 3
Informació útil pel ciclista	Pàgina 7
Gràfic de desnivell	Pàgina 9
Mapa del recorregut	Pàgina 11
Llibre de ruta i fitxes.....	Pàgina 13
Personatges rellevants de la zona.....	Pàgina 53
Joan Sala i Ferrer	Pàgina 55
Jaumet del Flabiol.....	Pàgina 59
Flora, bolets i fauna de les Guïlleries.....	Pàgina 63
Com arribar a Sant Hilari Sacalm.....	Pàgina 85
Conclusions	Pàgina 93
Agraïments	Pàgina 97
Bibliografia.....	Pàgina 99

Introducció

L'objectiu d'aquest treball és proposar una ruta de bicicleta de muntanya, d'una cinquantena de quilòmetres, que transcorri per una de les zones més feréstegues de les Guilleries, en la qual es troben diversos punts d'interès natural i social.

Per la part natural, podem veure dues vessants molt diferents de les Guilleries, per una banda s'hi troben els boscos atapeïts típics del Montseny i Guilleries i per l'altre banda podem veure amb claredat els cingles de la vessant de Tavertet i de Rupit que ens mostren un terreny abrupte i impactant. Tot això separat per l'embassament de Susqueda que divideix les dues vessants.

Pel que fa a la part social, aquesta ruta ens permet passar per davant de la casa pairal de Joan Sala de Serrallonga, el llegendari bandoler que dóna a conèixer les Guilleries per les seves emboscades, robatoris i assassinats. També s'hi pot veure el "*Pont de Querós*" i "*Sant Martí de Querós*", dues construccions que ens recorden l'antic poble que hi havia a les terres que ara estan cobertes per les aigües del pantà de Susqueda. En un punt del recorregut també podem veure la pressa o resclosa de l'embassament citat anteriorment. Més

endavant ens trobarem el “*Santuari de la Mare de Déu del Coll*” des del qual podem veure el pantà de Susqueda i la vila d'Osor.

En aquesta ruta és interessant fixar-se que hom no hi ha construït gaire. Quasi no hi ha cases de pagès, ni ermites, ni restes d'antigues construccions. Fins fa molts pocs anys no hi havia ni la meitat dels senders pels quals haurem passat en acabar la ruta, tot eren camins de carro o bé corriols. Això ens mostra que fins fa pocs anys aquesta zona de les Guilleries era una zona verge de Catalunya, sense haver sofert modificacions humanes.

Aquest treball té la finalitat de donar a conèixer les Guilleries, per aquest motiu vaig triar com a punt central del recorregut el mas Serrallonga. La veritat és que un cop ets davant de les ruïnes de la casa ningú diria que és la masia on havia viscut aquest personatge. Si hom no es fixés en una construcció nova que hi ha al costat de l'antiga masia passaria de llarg sense prestar atenció en aquest punt d'interès cultural-històric de la zona. Per aquest motiu també m'agradaria que aquest treball servis per potenciar el coneixement que hi ha amagat a les Guilleries i intentar involucrar els ajuntaments i les entitats de la zona perquè facin més accessible a tothom l'accés a aquest punt de Catalunya.

El treball està format per un llibre de ruta que pot utilitzar tota aquella gent que estigui interessada en passar una jornada a les Guillerries i per un conjunt de fitxes que ens permeten apropar-nos en aspectes històrics, geogràfics i naturals de la zona. Aquests aspectes són introduïts en els seus apartats corresponents mitjançant l'ús de les icones següents:

Aspectes històrics

Aspectes geogràfics

Aspectes naturals

Informació útil pel ciclista

Informació tècnica:

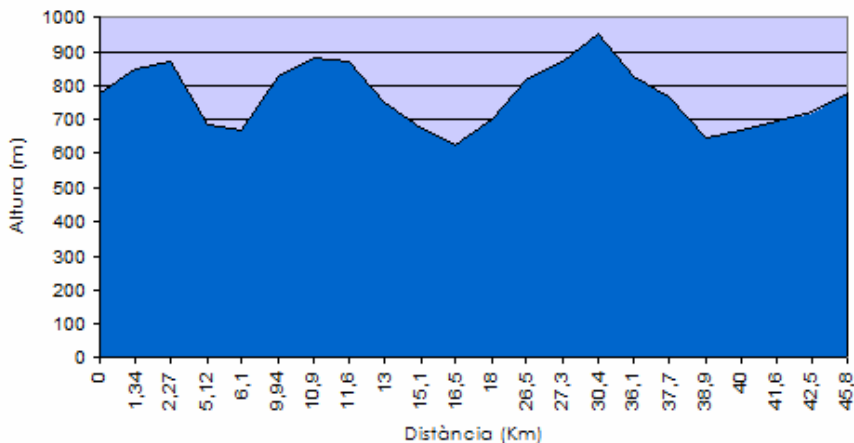
- **Km totals:** 45.81 km
- **Temps aproximat:** Entre 4 i 5 hores
- **Velocitat mitjana:** 11.45 km/h
- **Altura màxima:** 950 metres
- **Altura mínima:** 625 metres
- **Dificultat:** Mitjana - Alta

Consells:

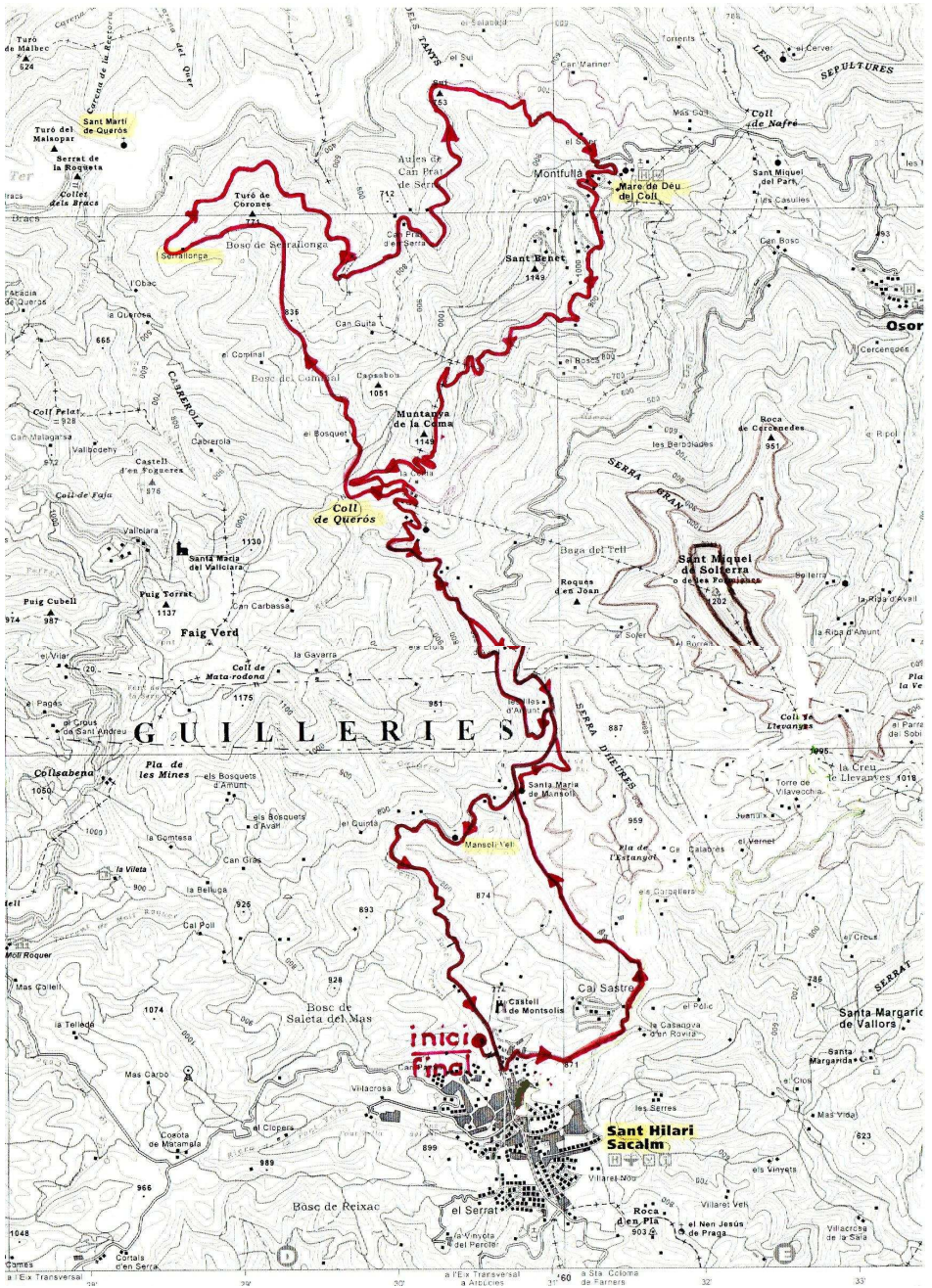
És recomanable anar ben proveït d'aigua, ja que és difícil trobar una font durant el transcurs de la ruta. Només ens trobem dues fonts, una en el punt quilomètric 26.54 i l'altre en el quilòmetre 27.33 en el Santuari del Coll punt on hi ha un bar - restaurant. Quan tant sols falten cinc quilòmetres per arribar al punt de sortida, a partir del quilòmetre 39.23 del recorregut, es troben la Font de Sant Daniel, la Font de Sant Roc i la Font Picant.

També es aconsellable portar a sobre algun aliment per poder aguantar la segona meitat del trajecte que recorre per una zona assolellada.

GRÀFIC DE DE SNIVELL

<u>Km</u>	<u>Altura (m)</u>	<u>Punt on ens trobem</u>
0	775	Pavelló municipal d'esports
1,34	848	Cal Sastre
2,27	869	Sortida de la pista del Sobirà
5,12	680	Pou de Glaç
6,1	666	Illes d'Amunt
9,94	825	St. Francesc del Carbonell
10,86	881	Coll de Querós
11,61	868	Can Busquets
13	748	Trencall cap a Serrallonga
15,13	675	Can Serrallonga
16,52	625	Vistes del Pont de Querós i de Sant Martí de Querós
17,98	700	Panoràmica de l'embassament de Susqueda
26,5	818	El Soler
27,33	871	Santuari del Coll
30,43	950	Panoràmica de St. Miquel de les Formigues
36,14	826	St. Francesc del Carbonell
37,71	762	Molí d'en Boscà
38,9	644	Pont sobre la Riera d'Osor
40	667	Illes d'Amunt
41,58	692	Balneari de la Font Picant
42,49	717	Mansolí Vell
45,81	775	Pavelló municipal d'esports

LLIBRE DE RUTA
|
FITXES

Sant Hilari Sacalm – Inici carretera de Can Manel Mort

Km	Dist.	Altura	Gràfic	Descripció
0,00	0	775		PAVELLÓ MUNICIPAL D'ESPORTS DE SANT HILARI SACALM
0,08	0,08	0		CARRETERA D'OSOR
0,24	0,16	0		CAP AL POLÍGON INDUSTRIAL MAS GARRIGA
0,28	0,04	0		SEGUIR CARRER PRINCIPAL ES DEIXA A LA DRETA GRÀFIQUES MONTSENY
1,27	0,99	0		CARRETERA DE VILAVECHIA ASFALTADA
1,34	0,07	848		DEIXAR URBANITZACIÓ CAL SASTRE- SEGUIR PISTA PRINCIPAL
2,27	0,93	869		ABANS D'ARRIBAR A UN GRAN MAGATZEM DEIXEM PISTA PRINCIPAL

Sant Hilari Sacalm

Sant Hilari Sacalm (800 m) és un municipi de la comarca de La Selva, a la província de Girona, amb una superfície de 83.24 km² i una població de 5.520 habitants. Sant Hilari, és el municipi de la Selva més muntanyós, envoltat pel Pla de les Arenes (1.086 m) a l'oest, la serra de la Gavarra (1.182 m) al nord-oest, San Miguel de Solterra o de les Formigues (1.204 m) al nord-est, i la serra del Pedró (929 m) a l'est. Bona part del terreny és de bosc, i l'agricultura es centra en les valls, a l'entorn del nucli de població i en el Pla de les Arenes.

Aquest municipi és anomenat la capital de les Guilleries, ja que es tracta de la principal població d'aquesta comarca natural. També és anomenada la «vila de les cent fonts» ja que en el seu terme municipal hi ha comptabilitzades més d'un centenar de fonts.

Inici carretera de Can Manel Mort – Sortida carretera d'Osor

Km	Dist.	Altura	Gràfic	Descripció
3,23	0,96	0		SEGUIR PEL CAMÍ PRINCIPAL
4,51	1,28	0		SEGUIR PEL CAMÍ QUE TRANSCORRE PEL COSTAT DE LA RIERA
4,97	0,46	0		SEGUIR PEL CAMÍ PRINCIPAL
5,12	0,15	680		POU DE GLAÇ DE LA FONT PICANT
5,21	0,09	0		ENTRAR A LA CARRETERA D'OSOR
6,10	0,89	666		DEIXEM LA CARRETERA D'OSOR
6,15	0,05	0		SEGUIM PEL CAMÍ MÉS BEN CONSERVAT

Pou de glaç de la Font Picant

Pou de glaç cilíndric que conserva del tot la seva estructura. Té una sola obertura i està cobert amb una volta de rajol. Segurament aprofitava les aigües de la propera riera d'Osor, que s'embassava en un petit estanyol conegut amb el nom del "llac de la Font Picant". Des de la construcció del balneari a finals del segle XIX anà destinat en bona part al consum propi.

Durant el descens que hem dut a terme hem passat pel costat del sot de les Clotes i del sot de Can Manel Mort, dues cases pairals, la primera rehabilitada com a casa rural i la segona abandonada i en procés d'enrunament.

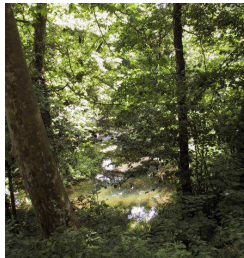
Sortida carretera d'Osor – Camí de Sant Francesc

Km	Dist.	Altura	Gràfic	Descripció
6,29	0,14	0		<i>SORTIM DEL CAMÍ PRINCIPAL</i>
6,31	0,02	0		<i>CARTELL INFORMATIU DE LA RUTA DE SERRALLONGA</i>
6,60	0,29	0		<i>SORTIM DEL CAMÍ ENBARDISSAT</i>
7,37	0,77	0		<i>CARTELL INFORMATIU DE LA RUTA DE SERRALLONGA</i>
8,69	1,32	0		<i>FINS PRÒXIM AVIS SEGUIR LES MARQUES DEL GR</i>
8,77	0,08	0		<i>CONTINUAR PER LA PISTA PRINCIPAL</i>
9,02	0,25	0		<i>CONTINUAR PER LA PISTA PRINCIPAL</i>

Riera d'Osor

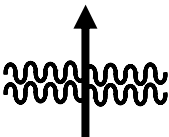
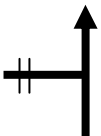
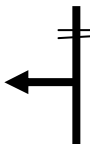

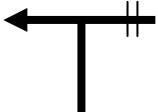
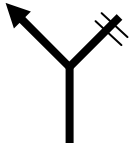
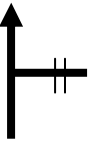

Al costat de l'indret on ens trobem passa la riera d'Osor. Aquesta riera neix a la cara nord del "Turó de la Guàrdia" (Espinelves) i després d'haver transcorregut pel terme municipal de Sant Hilari Sacalm i Osor, desemboca al riu Ter just a mig camí entre Anglès i la Cellera de Ter. Hidrogràficament destaca per ser el curs fluvial més cabalós dels que neixen a les Guilleries.

La vall d'Osor és un sistema complex de muntanyes amb altituds i orientacions variades. Les precipitacions anuals estan al voltant dels 1000 litres per metre quadrat i la neu sol fer acte de presència als cims més elevats. Tota aquesta aigua crea un sistema de rieres, torrents, rierols i sots que alimenten multitud de fonts i la Riera d'Osor. Aquesta és la riera més important i cabalosa de les Guilleries. Hi ha una multitud de ponts al llarg del transcurs de la riera d'Osor. Endinsar-se pel bosc seguint alguna de les múltiples rieres ens descobreix indrets inoblidables. Petits ponts, gorges cristal·lines, salts d'aigua... I a l'estiu el passejant pot descansar refrescar-se en les seves gèlides aigües. En definitiva és tot un plaer poder passejar per aquests paratges.

Camí de Sant Francesc – Camí de Coll de Querós

Km	Dist.	Altura	Gràfic	Descripció
9,05	0,03	0		TRAVESSEM EL RIEROL
9,25	0,2	0		ATENCIÓ A LES MARQUES DEL GR
9,88	0,63	0		PUNT D'ACCÉS A L'ERMITA DE SANT FRANCESC
9,94	0,06	825		SANT FRANCESC DEL CARBONELL
10,00	0,06	0		SEGUIR PER LA PISTA PRINCIPAL AMB UNA LLEUGERA PUJADA
10,09	0,09	0		ANEM CONTINUANT PER LA PUJADA
10,36	0,27	0		LLEUGER PLANER I A CONTINUACIÓ UNA LLEUGERA PUJADA

Sant Francesc del Carbonell

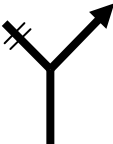
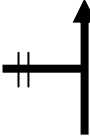
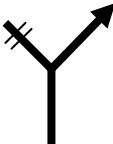
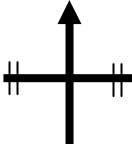
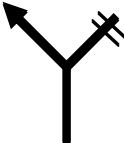
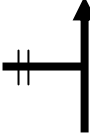
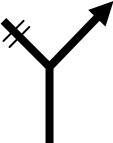

Capella del mas Carbonell, mas existent al segle XVI i avui enderrocat, que trobem documentada des de l'any 1687 com a capella pública. Dedicada a Sant Francesc d'Assís, és d'una sola nau rectangular, teulada a doble vessant, porta quadrangular amb llinda monolítica i campanar d'espadanya d'un ull d'arc de mig punt. Restaurada recentment, el seu estat de conservació és bo.

Antigament, en aquesta zona s'hi cultivaven moltes patates, i per aquest motiu tot el terreny està ple de feixes o bancals. Actualment les patates han estat substituïdes pels pins i aquestes feixes ja no tenen cap utilitat.

Camí de Coll de Querós – Camí de Can Busquets

Km	Dist.	Altura	Gràfic	Descripció
10,43	0,07	0		AGAFEM LA PISTA ASCENDENT
10,66	0,23	0		CONTINUEM PUJANT
10,72	0,06	0		FEM L'ÚLTIM ESFORÇ I ARRIBAREM AL COLL DE QUERÓS
10,86	0,14	881		COLL DE QUERÓS
10,99	0,13	0		DEIXEM A LA DRETA UNA PISTA ASCENDENT
11,13	0,14	0		VISTA DELS CINGLES DE COLLSACABRA I TAVARTET
11,48	0,35	0		DEIXEM A L'ESQUERRA UNA PISTA DESCENDENT

Coll de Querós i els Cingles de Collsacabra i Tavertet

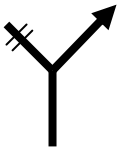
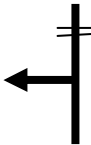

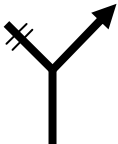
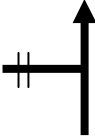
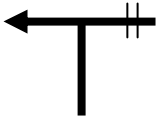
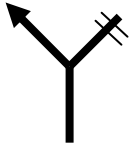

El Coll de Querós és un punt on té lloc una separació d'aigües, per una banda hi ha la Riera de Querós que va a desembocar a l'embassament de Susqueda i per l'altra banda hi ha la Riera de la Coma que va a desembocar a la Riera d'Osor.

Des d'aquí es veuen els cingles de Collsacabra i Tavertet. El Collsacabra és una comarca natural de la Catalunya interior situada entre Osona, la Garrotxa i la Selva. Limita a l'oest amb la plana de Vic, al sud amb la vall de Sau i les Guillerries, al nord amb la serra de Cabrera i a l'est amb la vall d'en Bas i les planes d'Hostoles. Situada entre les serralades Prelitoral i Transversal catalanes, és un altiplà format per una plataforma estructural amb cingles a sud i a Llevant, d'una alçada mitjana de 1.100 m. És un altiplà integrat a la serralada Transversal, alçat per característics cingles (Tavertet, el Far,...) dibuixats per l'erosió del Ter i formats per materials sedimentaris. La màxima altitud del Collsacabra es troba a la serra de Cabrera (1307,7 metres) que, juntament amb l'altiplà d'Aiats dibuixa un perfil característic fàcilment identificable des de la plana. És una zona boscosa humida, sobretot formada per faigs, roures, alzines, bedolls i avets. Des de fa uns anys l'Esquirol és la població més important del Collsacabra.

Camí de Can Busquets – Corriols de Bandolers

Km	Dist.	Altura	Gràfic	Descripció
11,61	0,13	868		PAS PRÒXIM PER LA MASIA ABANDONADA DE CAN BUSQUETS
11,98	0,37	0		<u>!!!ATENCIÓ!!!</u> ENTRADA A UN CORRIOL POC VISIBLE PRESTAR MOLTA ATENCIÓ AMB LES MARQUES DEL GR
12,00	0,02	0		PELS CAMINS QUE TRANSCORREM ENS MOSTREN LA DIFICULTAT DEL TERRENY
12,01	0,01	0		CAMINS COM AQUEST ÉS PER ON TRANSCORRIA SERRALLOGA PER FUGIR DELS SEUS PERSEGUIDORS
12,11	0,1	0		ENS TROBEN EN EL PUNT ON HI HAVIA HAGUT UNA PLACETA CARBONERA
12,17	0,06	0		SORTIDA DEL CORRIOL POC CICLABLE I AGAFEM EL CAMÍ PLE DE ROQUES
12,56	0,39	0		ENTRADA AL CORRIOL PRESTANT MOLTA ATENCIÓ A LES MARQUES DEL GR

Placeta Carbonera

Una carbonera és un apilament de llenya tapat amb terra que s'usava per fer carbó. Normalment s'utilitzava llenya d'alzina. Als llocs on es plantava una carbonera, es feia una esplanada anomenada rotlle de sitja sobre la qual s'hi posava la llenya. Solia tenir a prop una petita construcció (anomenada cabana de carboner) que és on s'allotjava el carboner durant els dies que durava el procés de fabricació del carbó. Els avanços tecnològics del segle XX han fet que aquest mètode es deixes d'utilitzar.

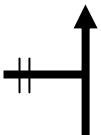
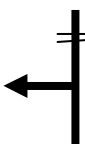
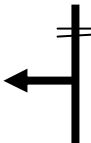
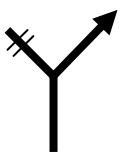
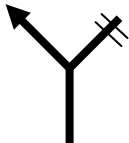
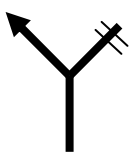

El què era una carbonera

L'alzina (*Quercus ilex*) és un arbre de la família de les fagàcies, de capçada densa, fulles perennes de color verd fosc a l'anvers i piloses al revers. El seu fruit és l'aglà. Fa boscs densos, els alzinars, a les contrades mediterrànies humides. Tradicionalment s'ha fet servir la seva fusta com a combustible, sent un dels recursos més importants pel carboneig a Catalunya.

Corriols de Bandolers – Final dels corriols de bandolers

Km	Dist.	Altura	Gràfic	Descripció
12,72	0,16	0		SEGUINT EL CORRIOL MARCAT DEL GR ENS ENDINSEM EN UN BOSC D'ARBOÇ
12,76	0,04	0		SORTIDA DEL CORRIOL I DEL BOSC D'ARBOÇ
12,88	0,12	0		ENTRADA AL CORRIOL MARCAT PEL GR AMB RASTRES DELS SENGLARS
12,90	0,02	0		PODEM OBSERVAR ARBRES RESCATS PELS SENGLARS, QUE HO UTILITZEN COM A ANTIPARASITS
12,94	0,04	0		ANEM OBSERVANT LES MARQUES DEL GR QUE SÓN MOLT ÚTILS PER EVITAR CONFUSIONS
12,97	0,03	0		AL ESTAR CADA VEGADA MÉS A PROP DE SERRALLONGA ENS PODEM ANAR ADONANT DE L'ENTORN DEL PERSONATGE
12,99	0,02	0		ULTIM TALL DE CORRIOL PER ARRIBAR EN UN ENCREUAMENT DE CINC CAMINS

Bosc d'arboç

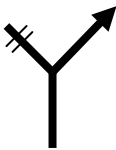
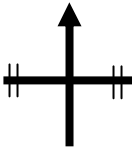
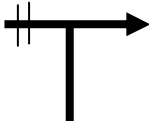
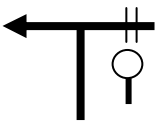

L'arboç (*Arbutus unedo*) és un arbre de la família de les ericàcies, encara que pel seu port sembla un arbust. Té fulles lanceolades, grans, endurides i brillants, amb el marge lleugerament dentat. Les flors són blanques o verdoses, en forma de campaneta dirigides cap avall amb l'extrem cargolat cap enfora, es presenten reunits en grups.

El fruit és una baia esfèrica, carnosa, granulada per fora i d'un color vermellós molt intens quan es madur. Se l'anomena cirereta d'arboç, és comestible i dolça però no és excessivament saborosa. Es diu que si se'n menja massa pot emborratxar.

Final dels corriols de bandolers – Mas Serrallonga

Km	Dist.	Altura	Gràfic	Descripció
13,00	0,01	748		<i>SORTIDA DEL CORRIOL I SEGUIM PER LA PUJADA DE PEDRES</i>
13,13	0,13	0		<i>DEIXEM A L'ESQUERRA UN CORRIOL I SEGUIM PEL CAMÍ PRINCIPAL</i>
13,88	0,75	0		<i>FÀCIL I RÀPID DESCENS</i>
14,28	0,4	0		<i>AGAFEM EL PLANER CAP A LA NOSTRE DRETA</i>
14,33	0,05	0		<i>CARTELL INFORMATIU DE LA RUTA DE SERRALLONGA</i>
14,66	0,33	0		<i>DES D'AQUÍ ENS QUEDEN UNS ESCASSOS METREN AMB LLEUGERA BAIXADA FINS ARRIBAR AL MAS SERRALLONGA</i>
15,13	0,47	675		<i>ARRIBEM AL MAS SERRALLONGA ACTUALMENT ESTÀ COBERT PER UNA IMMENSE ROMEGUERA</i>

Can Serrallonga

L'any 1618 Joan Sala i Ferrer, àlies "Serrallonga", es casà amb la pubilla d'aquest mas, Margarida Serrallonga i Tallades. Fou aquest matrimoni el què donà nom en aquest mas situat sobre de Sant Martí de Querós i a uns 15 km de Sant Hilari Sacalm. Documentada des del 1335, era una casa de dues plantes, de porta adovellada de mig punt i finestres quadrangulars amb llinda monolític. La construcció actual pertany a una reforma del segle XVII, efectuada amb versemblança després de l'arrasament de l'antiga, ordenat pel lloctinent duc de Cardona durant la persecució del bandoler. Actualment es troba molt abandonada i en procés d'enrunament.

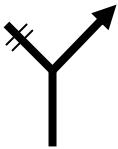

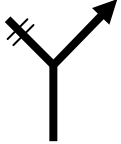
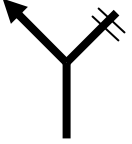
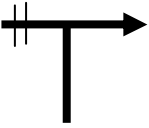

Serrallonga el 2008

Serrallonga el 1950

Mas Serrallonga – Can Prat d'en Serra

Km	Dist.	Altura	Gràfic	Descripció
15,16	0,03	0		<i>DEIXEM EL GR, SEGUIM PEL CAMI QUE ESTÀ MARCAT AMB LA CREU D'AQUEST</i>
16,52	1,36	625		<i>VISTA DEL PONT DE QUERÓS I L'ERMITA DE SANT MARTÍ DE QUERÓS</i>
16,67	0,15	0		<i>ENS TROBEM BASSES QUE UTILITZEN ELS SENGLARS PER RENTAR-SE</i>
17,98	1,31	700		<i>VISTA DE L'EMBASSAMENT DE SUSQUEDA</i>
18,08	0,1	0		<i>DEIXEM LA PISTA PRINCIPAL I AGAFEM EL CAMI ASCENDENT</i>
19,59	1,51	0		<i>TORNEM A AGAFAR EL GR EN DIRECCIÓ EL COLL, EN DIRECCIÓ CONTARIA ANIREM AL PUNT KILOMETRIC 15'13 DE LA NOSTRE RUTA</i>
20,60	1,01	0		<i>PRESTAR ATENCIÓ AMB LES MARQUES DEL GR</i>

Pont de Querós

Pont de pedra de quatre ulls construït entre 1532 i 1534 pel mestre de cases Joan Roig amb l'acord dels parroquians de Querós. Travessava el curs del Ter i facilitava les comunicacions entre les diverses cases del terme de Querós, situades a banda i banda del riu. L'any 1617 i el 1940 fou refet per culpa de dues riades. A partir del 1967 el pont quedà cobert per les aigües de l'embassament de Susqueda. Actualment només es veu quan el nivell de l'embassament està molt baix en èpoques de sequera, i fins i tot, en aquestes condicions, alguna vegada es pot arribar a travessar.

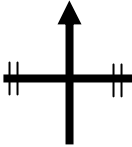

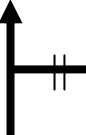
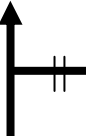
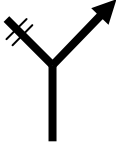
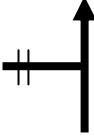
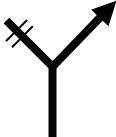

Pont de Querós
02/05/2008

Pont de Querós
02/07/2008

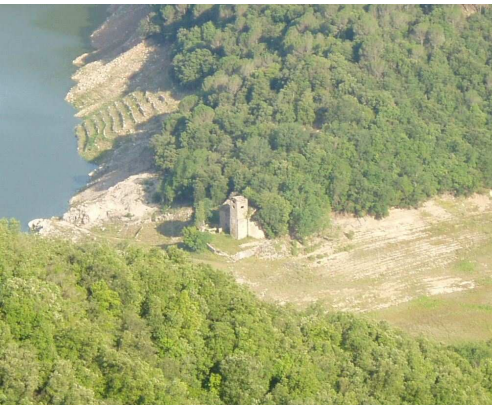
Can Prat d'en Serra – Carretera amb forta pujada

Km	Dist.	Altura	Gràfic	Descripció
21,09	0,49	0		<i>PUNT PRÒXIM A LA CASA DE PAGES CAN PRAT D'EN SERRA</i>
21,50	0,41	0		<i>PASSEM PER UN BOSC DE CASTEANYER</i>
22,33	0,83	0		<i>ANEM CONTINUANT PEL CAMI PRINCIPAL, DEIXEM A LA DRETA UN CAMÍ ABANDONAT</i>
22,48	0,15	0		<i>ANEM CONTINUANT PEL CAMI PRINCIPAL, DEIXEM A LA DRETA UN CAMÍ ENBARDISSAT</i>
22,52	0,04	0		<i>ANEM CONTINUANT PEL CAMI PRINCIPAL</i>
22,90	0,38	0		<i>ANEM CONTINUANT PEL CAMI PRINCIPAL, DEIXEM A L'ESQUERRA UN CAMÍ OBERT PELS BOSQUEROLS</i>
23,97	1,07	0		<i>DEIXEM LA PISTA PRINCIPAL</i>

Sant Martí de Querós

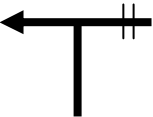
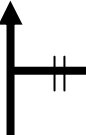
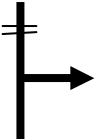
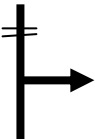
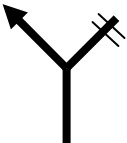
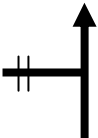
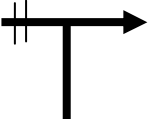
Antiga església parroquial del poble, avui submergit per l'embassament de Susqueda, de Querós, documentada el 1104, però d'origen anterior (finals s. XI). L'edifici conserva quasi íntegra la seva estructura romànica, d'una nau rectangular capçada a llevant per un absis semicircular. L'entrada original, a migdia, és molt senzilla, d'arc de mig punt. Les façanes laterals i l'exterior de l'absis presenten decoració d'arcuacions llombardes. Afectada pels terratrèmols del 1425-1428, el campanar, de torre de planta quadrada, hagué de ser reconstruït i encara reforçat al s. XVI. També caigué bona part de la rectoria, que no fou reconstruïda. Al s. XVII fou rector de la parròquia Antoni de Serrallonga, germà del conegut bandoler. Amb la construcció del pantà de Susqueda ha quedat aïllada i fora de culte, a tocar de les mateixes aigües de l'embassament.

Sant Martí de Querós

02/07/2008

Carretera amb forta pujada – Lleugera baixada de pedra

Km	Dist.	Altura	Gràfic	Descripció
24,18	0,21	0		DESPRES DE LA PUJADA UN PETIT PLANER PER AGAFAR UNA MICA D'AIRE
24,21	0,03	0		DEIXEM A LA DRETA UN CAMÍ SENSE SORTIDA
24,48	0,27	0		ANEM CONTINUANT L'ASCENS
24,98	0,5	0		ARRIBEM A UNA FORTA PUJADA
25,26	0,28	0		AGAFEM LA PISTA QUE MARXA AMB PENDENT DESCENDENT AL FONS HI HA LA MARCA DEL GR
25,66	0,4	0		BAIXADA SENZILLA DE PEDRA
25,73	0,07	0		CONTINUEM PER LA BAIXADA SENZILLA DE PEDRA

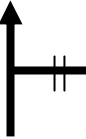
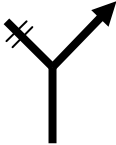
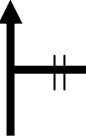
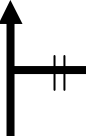
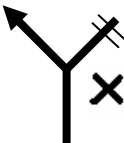
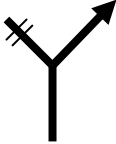
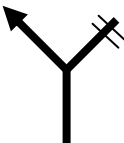
Embassament de Susqueda

El pantà de Susqueda és el més important del sistema hidrogràfic del Ter (Sau –Susqueda –El Pasteral). Un cop superades, més per força que per grat, les resistències dels habitants de la zona, Hidroelèctrica de Catalunya inicià la seva construcció al 1963, aprofitant el congost que formava el riu entre les serres de Montdois i Sant Benet amb la intenció de produir energia elèctrica i garantir l'abastament d'aigua a Girona i Barcelona. El pantà fou inaugurat al 1968, i sepultà sota les aigües el poble de Susqueda i les terres i masies de les valls de Susqueda i Querós. A part de la seva funció en la producció d'energia elèctrica, reserva d'aigua i regulament del cabal del Ter, té un atractiu paisatgístic considerable en trobar-se enmig d'un paisatge frondós i muntanyenc com és el de les Guilleries.

Lleugera baixada de pedra – Santuari del Coll

Km	Dist.	Altura	Gràfic	Descripció
26,00	0,27	0		<i>PUJADA PER UN BOSC HUMIT I AMB DENS SOTABOSC</i>
26,16	0,16	0		<i>CONTINUEM PEL CAMÍ DE LA DRETA QUE ENS PORTA A LA CASA DEL SOLER</i>
26,25	0,09	0		<i>DEIXEM EL CAMÍ QUE MARXA DE LA NOSTRE DRETA</i>
26,50	0,25	818		<i>EL SOLER, HI HA CASTANYERS I ALZINES CENTENARIS</i>
26,54	0,04	0		<i>FONT DE LA CASA DEL SOLER</i>
27,04	0,5	0		<i>PISTA ASFALTADA AMB LA VISTA DE LA PRESA DE L'EMBASSAMENT DE SUSQUEDA</i>
27,24	0,2	0		<i>DEIXEM LA PISTA ASFALTADA PER ARRIBAR DAVANT DEL SANTUARI DEL COLL</i>

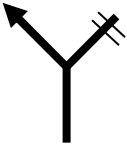
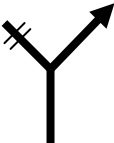
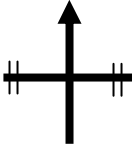
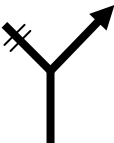
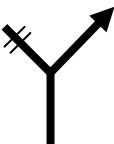
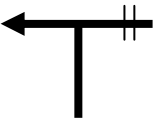
Vila d'Osor

El municipi comprèn el nucli urbà i els veïnats de les Mines d'Osor, Santa Creu d'Horta, Sant Gregori, el Coll i Sant Miquel de Maifré. Gaudeix d'una abrupta orografia: la Vall d'Osor es troba encerclada pels pics més alts de les Guilleries, Sant Gregori (1088 m), Sant Benet (1144 m) i Sant Miquel de les Formigues (1204 m). El terme és regat pel riu Ter, al nord-est, incloent-hi la presa de Susqueda, i per la riera d'Osor, la més cabalosa de les Guilleries, que desemboca al Ter mitjà entre Anglès i la Cellera de Ter. Arquitectònicament, cal destacar els dos ponts medievals existents a la vila, un de petites dimensions, el pont de Can Vidal, sobre la riera Noguerola, i el Pont Vell, sobre la riera d'Osor, de caràcter romànic, documentat des del segle XV, tot de pedra, d'una sola arcada gran i que gaudeix d'un entorn perfectament enjardinat i repoblat de peixos, ànecs i oques.

Santuari del Coll – Continuar per la carretera de Sant Benet

Km	Dist.	Altura	Gràfic	Descripció
27,33	0,09	871		SANTUARI DEL COLL, PANORAMICA DE LA VILA D'OSOR DES DE LA CREU QUE HI HA AL DARRERA DEL MONESTIR I VISTA DE L'EMBASSAMENT
27,42	0,09	0		AGAFEM LA PISTA ASFALTADA EN DIRECCIÓ A SANT BENET
27,82	0,4	0		ARRIBEM A LA URBANITZACIÓ DEL COLL SEGUINT EL CARRER QUE MARXA PER LA DRETA
28,05	0,23	0		CONTINUEM RECTE EN AQUEST ENCREUAMENT DE CARRERS DE LA URBANITZACIÓ
28,10	0,05	0		CONTINUEM PER LA PISTA PRINCIPAL DEIXANT A L'ESQUERRA EL CAMÍ PARTICULAR
28,20	0,1	0		CONTINUEM PER LA PISTA PRINCIPAL DEIXANT A L'ESQUERRA EL CAMÍ PARTICULAR
28,59	0,39	0		ANEM CONTINUANT PER LA PISTA PRINCIPAL DE LA NOSTRE ESQUERRE

Santuari de la Mare de Déu del Coll

Monument religiós més notable del terme municipal d'Osor, situat a 6 km d'aquesta població. El primer temple podria haver estat construït a finals del segle IX però apareix documentat el 1184 quan s'hi construï un priorat benedictí filial de l'abadia d'Amer. Cap al 1480 fou abandonat i el 1592 el càrrec prioral del Coll s'uní a la dignitat abacial d'Amer. Entre 1878 i 1948 fou parròquia rural i, des d'aleshores, se n'han encarregat el rectors de Susqueda d'Osor. L'edifici actual és d'origen romànic, força modest i amb pocs motius ornamentals, d'una sola nau, gran absis semicircular i campanar d'espadanya de dos pisos sobre la façana. La imatge de la Verge és una reproducció lliure d'una de romànica que va substituir-ne una de barroca destruïda el 1936. També hi trobem una reproducció del frontal de l'altar; l'original, del s.XII, és obra del Mestre del Coll i es considera una de les obres més significatives de la pintura primitiva catalana. Els frescos de sobre l'absis són de Joan Casanovas i el finestral abstracte de vidre gruixut, de l'artista gironí Domènec Fita.

Carretera de Sant Benet – Vista Sant Miquel de les Formigues

Km	Dist.	Altura	Gràfic	Descripció
28,88	0,29	0		CONTINUEM PER LA PISTA PRINCIPAL EN DIRECCIÓ A SANT BENET
28,98	0,1	0		DEIXEM LA PISTA PRINCIPAL I ENS DIRIGIM AL CAMÍ DE LA NOSTRE ESQUERRE
29,88	0,9	0		CONTINUEM RECTE A L'ENCREUAMENT DE CAMINS
30,04	0,16	0		CONTINUEM PEL CAMÍ PRINCIPAL
30,43	0,39	950		VISTA DE SANT MIQUEL DE LES FORMIGUES O DE SOLTERRA
31,53	1,1	0		CONTINUEM PEL CAMÍ PRINCIPAL, PER LA NOSTRE DRETA PROVÉ UN CAMÍ DE SANT BENET
31,97	0,44	0		AGAFEM EL CAMÍ DE L'ESQUERRA COMENÇANT UN DESCENS RÀPID PERÒ PERILLOS PER LA GRAN QUANTITAT DE PEDRA

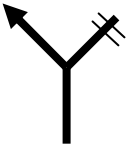
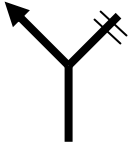
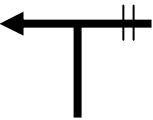
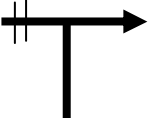
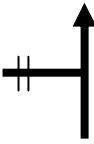
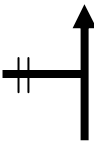
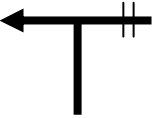
Sant Miquel de Solterra o de les Formigues

Arribat en aquest punt ens trobem davant la muntanya més alta de les Guilleries (1.202 m). En el punt més alt encara s'hi troben restes de l'antic castell de Solterra, documentat ja el segle X, del qual en destaca la base d'una torre circular. També hi ha vestigis de la capella de Sant Miquel de Solterra, documentada des del segle XIII, que a principis del segle XX encara era dempeus i de la qual només en resten alguns carreus de la base de les parets. Però la construcció que crida més l'atenció és la Creu de les Guilleries o de Sant Miquel, construïda sobre les restes de la torre del castell de Solterra. És una gran creu de ferro forjat amb formigues també de ferro a la base, que fan referència al fenomen de les formigues alades que envaeixen aquest indret a la tardor.

Vista Sant Miquel de les Formigues – Coll de Querós

Km	Dist.	Altura	Gràfic	Descripció
32,16	0,19	0		CONTINUEM PEL CAMÍ PRINCIPAL CONTINUANT EL NOSTRE DESCENS
32,52	0,36	0		CONTINUEM PEL CAMÍ PRINCIPAL CONTINUANT EL NOSTRE DESCENS
32,62	0,1	0		CONTINUEM PEL CAMÍ PRINCIPAL CONTINUANT EL NOSTRE DESCENS
32,95	0,33	0		CONTINUEM PEL CAMÍ PRINCIPAL CONTINUANT EL DESCENS
33,22	0,27	0		DEIXEM EL CAMÍ PRINCIPAL I PASSEM PEL CAMÍ QUE TÉ UNA RESTALLERA DE PINS AL SEU COSTAT
33,33	0,11	0		CONTINUEM PEL CAMÍ PRINCIPAL AMB UNA FORTA PUJADA I TRENCAAMES A AQUESTA ALÇADA DEL RECORREGUT
34,64	1,31	0		AGAFEM EL CAMÍ QUE TROBEM EN SENTIT ASCENDENT DEIXANT A LA DRETA EL MATEIX EN SENTIT DESCENDENT

Zona de pins i bruc

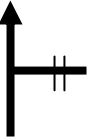
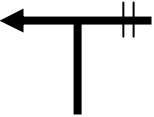
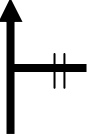
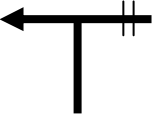
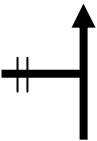
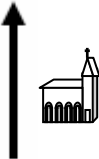
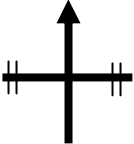

Un pi és un arbre del gènere *Pinus*, de la mateixa família que els avets i els cedres. Els pins són arbres de fulla perenne, generalment de tronc dret i elevat. Les fulles tenen una forma acicular característica i s'apleguen en floccs de dues a cinc unitats en petites branquetes anomenades braquiblasts. Les espècies europees tenen totes braquiblasts amb dues fulles. Els pins són plantes monoiques, amb inflorescències masculines i femenines separades en cada peu. Les femenines, després de pol·linitzades i madurades, es lignifiquen i es transformen en pinyes, les esquames de les quals protegeixen les llavors, anomenades pinyons.

El bruc d'hivern (*Erica multiflora*) és un arbust petit, de fins a 1'5 m d'alçada. Floreix a l'hivern i les flors són més grans i tenen un to rosat. Les fulles són lineals i estretes, de 8 a 14 mm de llargada que cobreixen pràcticament totes les branques. Les flors són petites i de color rosa en forma d'olleta, surten totes als extrems de les tiges en agrupacions característiques, estan sostingudes per pedicels rogencs. Els fruits és una càpsula molt petita. Es troba a la terra baixa sobre terreny calcari, sobretot acompanyat de romaní. Es fa als pinars i alzinars esclarissats.

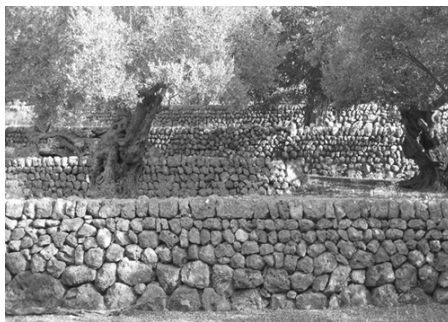
Coll de Querós – Sant Francesc del Carbonell

Km	Dist.	Altura	Gràfic	Descripció
35,05	0,41	0		CONTINUEM PEL CAMI PRINCIPAL
35,20	0,15	0		AGAFEM LA PISTA PRINCIPAL EN SENTIT DESCENDENT
35,53	0,33	0		CONTINUEM PER LA PISTA PRINCIPAL COMENÇANT UN DESCENS FINS AL KM 38'90
35,83	0,3	0		ARRIBEM EN EL PUNT ON ANTERIORMENT HEM PASSAT EN SENTIT CONTRARI
36,10	0,27	0		PER AQUI JA HI HEM PASSAT AL COMENÇAMENT DEL RECORREGUT, ARA SEGUIM EL MATEIX CAMÍ QUE ABANS PERÒ DESCENDENT
36,14	0,04	826		SANT FRANCESC EL CARBONELL
36,19	0,05	0		CONTINUEM RECTE EN AQUEST ENCREUAMENT A ESCASSOS METRES DE L'ERMITA

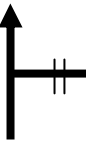
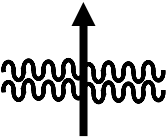
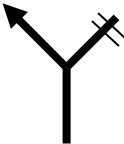
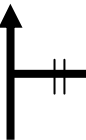

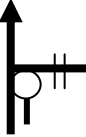
Bancals de Sant Francesc del Carbonell

El bancal és aquella superfície horitzontal en terrenys amb desnivell, producte de l'obra humana que se sosté per paret o talús i que s'utilitza per a tasques agrícoles. Es produeixen en terrenys de forts pendents, de més del 30%, on no és factible l'excavació horitzontal. El desenvolupament d'aquest tipus de construccions en terrasses esglaonades té relació directa amb la manca de terrenys de cultius plans, estant íntimament lligat a períodes amb una alta densitat demogràfica que obliga a posar en producció nous terrenys que en altres moments han estat rebutjats. La creació i l'ús de bancals requereix mobilitzar una gran quantitat de mà d'obra per a la seva construcció i manteniment, els quals s'acaben abandonant un cop es redueix el creixement demogràfic i ja no és necessari utilitzar-ne la seva producció. També cal tenir en compte que l'abancalament té uns límits econòmics. El pendent no ha de superar el 45% ja que l'amplada dels bancals es redueix molt i la superfície dels murs que suporten el terreny incrementa la despesa de la construcció.

Sant Francesc del Carbonell - Riera d'Osor

Km	Dist.	Altura	Gràfic	Descripció
36,82	0,63	0		DEIEM LA PISTA ASCENDENT A LA DRETA
37,00	0,18	0		TRAVESSEM EL RIEROL
37,04	0,04	0		DEIEM LA PISTA ASCENDENT A LA DRETA
37,28	0,24	0		DEIEM LA PISTA ASCENDENT A LA DRETA
37,37	0,09	0		CONTINUEM EL DESCENS
37,71	0,34	762		VISTA DEL MOLÍ D'EN BOSCA
38,69	0,98	0		CARTELL INFORMATIU DE LA RUTA DE SERRALLONGA

Molí d'en Boscà

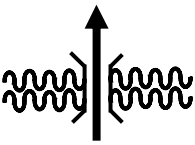
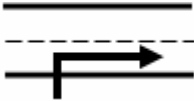

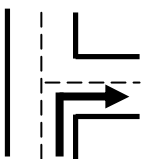
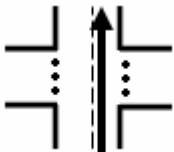

Antic molí de la riera d'Osor, documentat des del segle XV. L'edificació actual correspon a una reedificació del segle XIX i el seu estat de conservació és desigual. Pel que fa a la part industrial, a tocar de la riera, es troba tancada i en part ben conservada, mentre que la vivenda va ser transformada en casa de colònies, avui abandonada i en procés de degradació.

El bosc de ribera està constituït per arbres de fulla caduca. S'instaura seguint les vores dels rius i de les rieres, i forma dues bandes paral·leles i estretes a ambdós costats. Crea un ambient humit que afavoreix la presència d'una fauna molt variada d'insectes i amfibis, els quals generalment passen la primera part del seu cicle vital en forma larvària dins de l'aigua i posteriorment envaeixen l'espai terrestre del voltant en esdevenir adults.

Riera d'Osor – Sant Hilari Sacalm

Km	Dist.	Altura	Gràfic	Descripció
38,90	0,21	644		PONT SOBRE LA RIERA D'OSOR
39,23	0,33	0		ENTRAR A LA CARRETERA D'OSOR
40,00	0,77	667		LES ILLES D'AMUNT
41,58	1,58	692		BALNEARI DE LA FONT PICANT
42,49	0,91	717		MANSOLÍ VELL
45,73	3,24	0		DEIXEM LA CARRETERA D'OSOR
45,81	0,08	775		PAVELLÓ MUNICIPAL D'ESPORTS DE SANT HILARI SACALM

Balneari de la Font Picant

Fonts d'aigües mineromedicinales situades al peu de la riera d'Osor i a 4,5 km de Sant Hilari Sacalm. Són les fonts que donaren fama i prestigi a Sant Hilari i el convertiren en centre d'estiueig durant moltes dècades. Les aigües foren donades a conèixer com a terapèutiques pel Dr. Josep Gravalosa, l'any 1779. Ben aviat hi hagué una font i els serveis mèdics, corresponents, tanmateix la construcció actual és de 1927, obra de l'arquitecte Josep Mª Pericas. Al 1881, al costat mateix de les fonts s'hi construí un balneari, anomenat Balneari Martín, un enorme establiment-hotel amb totes les comoditats que es podien demanar en aquella època. A més a més de ser un gran centre amb fins medicinals, també era un punt de trobada de la burgesia catalana. Des de la Guerra Civil el balneari resta tancat.

Santa Maria de Mansolí

Antiga església parroquial, d'una nau rectangular façana restaurada, amb porta de mig punt amb dovelles i campanar d'espadanya.

Documentada

l'any 1038,

sembla que

l'estructura de

l'edifici actual

data dels s. XIII o

XIV. A finals del s.

XIX la titularitat

de la parròquia

va passar a Mansolí Nou, construïda gràcies a les aportacions del marquès de Montsolís, i l'església vella va passar a formar part de la seva propietat. Fou restaurada modernament, però ara resta en estat d'abandó.

Església Sant Hilari Sacalm

Documentada el 922, els vestigis més antics conservats de l'església de Sant Hilari corresponen a l'obra romànica del s. XII de la qual se'n conserven un mur a la banda de migdia i restes de la porta, fora del lloc original, amb les arquivoltes decorades amb motius vegetals i entrellaçats. Molt malmesa pels terratrèmols del s.XV, fou reconstruïda i tornada a consagrar l'any 1480. D'aquesta obra gòtica tampoc se'n conserva gran cosa, ja que el temple ha sofert profundes remodelacions des del segle XVI i, especialment, al s. XIX. La seva disposició actual de tres naus és fruit de la construcció de diverses capelles laterals i del canvi d'orientació general de l'edifici després de la supressió de l'antic absis central. El campanar, de planta quadrada fou construït a la segona meitat del s. XIX, però la torrella superior no s'acabà fins el 1921.

PERSONATGES
RELLEVANTS
DE LA ZONA

Joan Sala i Ferrer

Joan Sala i Ferrer va néixer a Viladrau l'any 1592 i va morir a Barcelona el 1634. Popularment és conegut com a "Serrallonga", bandoler nyerro i cap de quadrilla esdevingut famós gràcies a la seva actuació i pel mite creat sobre seu per la literatura barroca i romàntica.

Era el cinquè entre nou germans, quatre dels quals es dedicaren al bandolerisme. Es casa amb la pubilla, Margarida Tallades, del mas Serrallonga del terme de Querós el 1618, de Sant Hilari Sacalm (Selva), d'on prengué el cognom o apel·latiu de Serrallonga.

Abans de 1622, participa en petits robatoris amb els seus germans i d'altres bandolers de Viladrau fins que fou denunciat per Miquel Barfull (1622). Quan l'anaven a prendre es defensa i mata a trets el seu delator. Un cop fora de la llei, es dedica més intensament a robatoris i segrestaments amb la banda dels seus germans, de la qual aviat fou considerat el cap.

El 1627 els germans Margarit, una altre colla de bandolers que actuaven conjuntament amb la colla de Serrallonga, van ser atrapats per la llei. A partir d'aquí Serrallonga agrupa les restes de la seva banda i esdevingué el principal bandoler del país. El duc de Cardona (1630-1632) n'intensificà la persecució, cosa que l'obligà a ell i la banda a refugiar-se a l'altra banda dels Pirineus, on fou ben rebut pels senyors de Vivers i Nyers i pel súbdit francès senyor de Durban, els quals se servien dels bandolers per a llurs conveniències. Serrallonga militava en la facció popular dita dels nyerros. La seva resistència a les forces centralistes li guanyà la simpatia de tots els contraris al govern, entre els quals es trobaven familiars del Sant Ofici, les abadies de Banyoles i Sant Pere de Rodes i rectors.

Des del 1632, un cop desfeta una bona part de la seva banda, vagava pel país amb la seva darrera amiga, Joana Massissa, una vídua de Castelló d'Empúries transformada per la llegenda en la noble Joana de Torrelles. Vivien de petits robatoris i s'allotjaven en masies d'amics.

El 31 d'octubre de 1633 va ser detingut i pres prop del mas Agustí, de Santa Coloma de Farners, per una delació de l'hereu del mas. Un cop traslladat a Barcelona després d'un llarg procés i de llargues tortures, fou ajusticiat el 8 de gener de 1634.

Jaumet del Flabiol

En Jaume Traveria i Riera nasqué l'any 1871 al Mas Claver de Sant Hilari Sacalm. Era el tercer fill, d'un total de sis, per aquest ordre: Maria (1864), Teresa (1868), Jaume (1871), Joan (1874), Josep (1877) i Filomena (1882), que moriria vuit dies després de nàixer.

La mare se li va morir al 1886 i el pare uns mesos mes tard, el 1887 i per tant quedà orfe als 16 anys. A partir d'aquest moment anirà a remolc de la seva germana Teresa, degut a la situació dels germans en general. La falta dels pares obliga la filla Teresa a casar-se amb el mosso que tenien, Josep Pidemunt Bruguera, veí d'Osor, i s'instal·laran a l'antic mas familiar. Més tard, l'any 1895, els trobarem a la casa de les Illes d'Avall, més a prop del Balneari. Tots els familiars d'en Jaumet són enterrats al cementiri de la parròquia de Santa Maria de Mansolí, a la bella ermita romànica, situada entre el balneari de la Font Picant i el Molí de Saleta.

La família de la Teresa devia estar uns quants anys a les Illes, però després veiem que va voltant per diferents indrets de les rodalies. Durant aquest període anava cada dia a Sant Hilari a peu i tornava a la nit cap a casa i per això trobem testimonis que expliquen que el recollia algun vehicle per ajudar-lo a arribar a la població.

Serà a la dècada de 1920 que podem situar en Jaumet a Sant Hilari, però se'n desconeix el lloc on s'allotjava a l'estiu. Hi ha qui diu que vivia en una barraca de vinya, altres parlen deis baixos de la Casa de la Vila i d'altres diuen que en aquesta època ja vivia a Cal Xic, amb els pares d'en Conrado, que l'acolliria mes endavant.

A partir de l'any 1940 el trobem documentat com integrant de la família formada per Conrado Camprodon i Maria Font, dues persones ja grans que s'havien casat molt tard i que vivien en una mena de masoveria o casinyot propietat de la família Carner.

El popular "*Jaumet del flabiol de Sant Hilari*" passà els darrers i potser més estables anys de la seva existència, ja que aquí guanyà qualitat de vida. El fet va motivar que es convertís en un home més de l'activitat quotidiana del poble perquè se'l veia sempre, tant a l'estiu com a l'hivern. Formava part del

patrimoni col·lectiu i d'aquí que se l'estimés molt més i se l'apreciés en tots els aspectes.

Finalment, i després d'haver celebrat amb molta gresca la "Festa dels Vells" al maig, el dia 11 de juny de 1955 moria en Jaumet amb l'edat de 85 anys, davant la sorpresa i el lament general de grans i petits. Moria el personatge i en naixia el mite.

FLORA,
BOLETS,
|
FAUNA
DE LES GUILLERIES

Flora de les Guilleries

A les Guilleries podem trobar tres tipus de clima diferent, que depenen de l'altitud i l'orientació, que són de fred a més càlid i ens permeten diferents tipus de boscs.

- **Clima de muntanya humida:** a les zones més altes, per sobre els 900 metres d'alçada, i es correspon a una vegetació d'influència atlàntica: boscos humits caducifolis de faig, roures, castanyers .

- **El faig** (*Fagus sylvatica*) és un arbre gran i corpulent de la família Fagaceae. La seva fusta és apreciada en fusteria, torneria, ebenisteria i construcció (com travesses de ferrocarril) i antigament era utilitzada per a fer carbó a les places carboneres. També es cultiva com ornamental. El fruit és comestible i antigament se n'extreia un oli de cuina.

- **El roure** (*Quercus humilis*) ocupa l'estatge de vegetació entre l'alzinar muntanyenc i la fageda. La roureda, alterada per l'acció de l'home, com entre altres indrets del nostre territori, ha estat substituïda per plantacions de castanyer, pins i altres espècies forestals i agrícoles. Romanen, no obstant això, clapes de roure

martinenc i de gran fulla. Els roures martinencs no formen un bosc de capçada atapeïda, i això permet que l'estrat arbustiu i herbaci sigui força dens. Tanmateix la fauna hi és ben representada.

- **El castanyer** (*Castanea sativa*) és una espècie introduïda per l'home fa molt de temps que trobem en punts on el sòl és de bona qualitat. És característic del paisatge actual de les Guilleries.

- **Clima submediterrani**, entre 500 i 900 metres: rep alhora influències medioeuropees i mediterrànies: presenta temperatures més altes i precipitacions més escasses, sense donar-se situacions d'eixut. La vegetació als vessants obacs és centreeuropea, amb faigs, roures i castanyers, mentre que als vessants de soler hi ha boscos mediterranis d'alzines i sureres.

- **L'alzina surera** (*Quercus suber*), també anomenada surera o suro, és un arbre perennifoli de la família de les fagàcies d'aspecte molt semblant a l'alzina, és de mida mitjana. La seva característica més identificativa és l'escorça grisenc, gruixuda i rugosa de la que s'extreu el suro. A causa de

la seva escorça, el suro ha estat explotat forestalment. Les fulles de la surera tenen de 4 a 7 centímetres de llargada, lleugerament lobulades o dentades, verd fosc a l'anvers i més clares al revers. El seu fruit és la "gla" de 2-3 centímetres de llargada.

- **Clima mediterrani humit**, per sota els 500 metres: precipitacions d'uns 800 m³ anuals, i un període mensual eixut. La vegetació més característica d'aquesta zona és el bosc mediterrani, amb alzines, suros, pins i brolles.

- **La brolla** és una formació vegetal que pot recobrir la major part del sòl però deixa passar molta claror i està constituïda per arbusts, mates i herbes amb una alçada aproximada de 0'5 a 2 metres. Es pot formar sobre terres bàsiques o silícies. La brolla és un tipus de vegetació altament inflamable.

- **Els boscos de pi rajolet o pi roig** (*Pinus sylvestris*) pertanyen al grup de les resinoses adaptades al clima centreeuropeu per la forma de les fulles, d'agulla curta, i per la inactivitat sense pèrdua de fulla en el període fred

desfavorable. Això els permet colonitzar zones més fredes, per sobre de les del grup dels caducifolis, els quals necessiten d'un període càlid favorable més llarg, ja que primer han de deixar néixer i créixer les seves fulles. A les Guilleries el pi roig forma pinedes naturals i plantades acompanyades o no per altres espècies de resinoses plantades, com ara la pinassa i altres espècies originàries de diferents parts del món, com són els cedres, els Douglas, i fins i tot híbrids, com el masjoanis, obtingut al nostre territori a partir d'avet, de pinsap...

- **Pinassa** (*Pinus nigra*), arbre de fins a 30 metres d'alçada, capçada cònica, fulles de fins a 17 cm de llarg i 2 mm d'amplada de color verd intens. Florida de març a maig. Pinyes de color marró clar de fins a 6 cm de longitud amb escudets en forma de piràmide baixa i obtusa. Després dels incendis germina molt poc i sovint és substituït pels rebrots dels roures que creixien sota els pins. És una espècie apreciada per la seva fusta, normalment el tronc és recte i permet molts aprofitaments (pals, bigues, mobles etc).

Pinya de Pinassa

Durant la ruta també es poden observar diverses plantacions d'**avet blanc** (*Abies alba*), que quan s'acosta Nadal porta a molta gent de tràfec.

Bolets de les Guilleries

En aquest apartat hi trobem un recull dels principals bolets que es troben a la zona durant la tardor.

- **El pinetell** (*Lactarius deliciosus*) és un bolet de la família de les russulàcies. A Catalunya és un dels bolets més apreciats gastronòmicament. El seu barret mesura de 5 a 15 centímetres. La cutícula llisa presenta cercles concèntrics de color ataronjat i vermellós. Sovint presenta taques verdes, sobretot a les ferides. Les làmines inferiors són de color ataronjat podent presentar taques verdes. El peu, de color blanc puntejat de taronja viu, mesura entre 3 i 5 centímetres d'alt, i entre 1 i 3 centímetres de diàmetre. Creix a les pinedes, sobre tota mena de sòls. Fructifica des de finals de l'estiu, fins l'arribada dels primers freds de l'hivern.

- **El rovelló** (*Lactarius sanguifluus*) és un bolet de la família de les russulàcies, dels més apreciats gastronòmicament. Juntament amb el pinetell és un dels bolets comestibles més coneguts a Catalunya. Es caracteritza per desprendre, quan es talla, un líquid de color vinós que podria semblar sang o òxid (rovell) que en poc temps es torna de color

verdós, d'aquí en surt el nom amb que se'l coneix. Els bolets més joves tenen el barret convex, però a mesura que creix,

s'aplana i acaba en forma d'embut. Les làmines són fines, atapeïdes i decurrents pel peu. Creix en

pinedes, vol calor i per tant és propi de boscos assolats i de terres baixes. Les rovelloneres són llocs on solen sortir els bolets de forma abundant per ser llocs on hi ha un extens miceli ocupant el substrat i que cada temporada "floreix" amb els seus bolets.

- **El Cep** (*Boletus Edulis*) és un bolet que en un principi té el capell hemisfèric i després convex o aplanat de color castany amb una tonalitat força variable. La superfície és viscosa i presenta rugositats. El peu és de color avellana, en forma d'ou en els exemplars joves i amb forma de cilindre ovoide en els exemplars adults. La seva carn és blanquinosa. Creix de manera molt abundant quan les condicions son bones a les fagedes, a les rouredes i als alzinars a finals d'estiu i durant la tardor.

- **El carlet o escarlet** (*Hygrophorus russula*) és un bolet comestible de l'ordre dels agaricals força apreciat a les comarques gironines. La cutícula és llisa i lleugerament llistada, viscosa en temps humit, de color rosat i tacat de vermell vinós, és més fosca al centre. Contrasta amb les làmines i el peu més blancs. Carn abundant i compacta, fibrosa al peu, d'olor suau i gust dolç, a vegades una mica amargant. Es pot trobar en alzinars, rouredes i fagedes, en

tot tipus de terreny. Fructifica a la tardor, generalment en grans clapades (erols), el seu mes preferit és el novembre. No s'acostuma a menjar després de ser collit,

sinó que es conserva en sal per a una utilització posterior. Traient-li la cutícula, ja que amarganteja, se'n millora la qualitat. És un bon comestible, millor per acompanyar guisats que per menjar-lo sol, perquè la seva carn absorbeix tots els agradables sabors del plat. És adequat per ser cuinat amb tota classe de carns.

- **El rossinyol** (*Cantharellus cibarius*) és un excel·lent comestible i molt buscat. Tot ell és massís i de color groguenc amb el peu més atenuat a la base. El barret, de 4 a 10 cm, primer és convex, després aplanat i finalment en

forma d'embut; el seu marge és ondulat. Fa una olor agradable, afruitada, i el seu gust és dolç. Els rossinyols tenen la particularitat de no corcar-se mai i es poden collir molts dies després del seu naixement. En fer-se vell, negreja a les puntes del capell i el groc es torna amarronat. Es pot trobar en boscos d'alzines, suros, faigs, castanyers i roures, des de la primavera fins a la tardor, depenent de la pluja dels mesos previs. Sol utilitzar-se en guisats i és apte per assecar o salar. També es pot menjar cru.

- **L'ou de reig o reig** (*Amanita caesarea*) és un excel·lent comestible de l'ordre dels agaricals i un dels més apreciats a Catalunya potser també perquè és poc comú. Pot arribar a fer uns 15 cm d'alçada, amb un barret de 8-20 cm, primer hemisfèric i finalment aplanat, amb el marge recte i lleugerament acanalat. La cutícula, que és separable, és llisa i lluent, una mica lubricada en temps humit, de color taronja vermellós viu, que amb el temps s'engrogeix i es fa més pàl·lid. A vegades pot presentar restes de vel. La carn és tendra, de color blanc, excepte sota la cutícula i a l'exterior del peu, on és groc de rovell d'ou i amb la volva blanca a la part baixa del peu. La seva olor és suau i el seu gust dolç. El seu desenvolupament és el típic d'aquesta

mena de bolets:
en néixer
recorda un ou,
més endavant
n'ergeix el
peu que porta el
barret tancat al

capdamunt; quan el barret s'obre i s'estén, el vel que fins aquell moment cobria les làmines s'esquinça per la vora i cau formant el típic anell de les amanites, que resta penjant a mig aire del peu. Creix a les terres baixes en boscos de planifolis, associat bàsicament amb suros, alzines, roures i castanyers, en llocs nets i il·luminats orientats a llevant, amb clara preferència pels sòls silícics i saulosos. Fructifica des de la primavera fins a començaments de la tardor, ja que el fred no és de les seves condicions de creixement. Es pot menjar tant fregit com cru (tallat a làmines fines i macerades amb oli d'oliva).

- **El fredolic** (*Tricholoma terreum*) és un bolet de l'ordre dels agaricals també anomenat. Té un barret sovint irregular, amb el centre que sobresurt i la cutícula seca amb diferents tonalitats de color gris, com de vellut. Sol tenir fibres i esquames negroses, en especial a la part central. Les làmines són d'un blanc brut o grises i estan espaiades. El peu és cilíndric, fibrós i prim i es trenca en un no res; té poca carn, és fràgil i quasi no fa olor. És un bolet tardà que surt a

les pinedes formant grups nombrosos amb els primers freds (d'on li ve el nom popular) de manera que allarga la temporada

boletaire. Se'l pot arribar a trobar congelat. El fredolic és de carn blanca i bon comestible. Es fa servir per guisats i per sopes. Es passa amb facilitat.

- **La cama de perdiu** (*Chroogomphus rutilus*) és un bolet de la classe dels basidiomicets i comestible. Aquest bolet, encara que pot arribar a tindre un barret d'uns 10 cm de diàmetre, solen trobar-se exemplars més petits. El seu barret té forma de campana, quan és jove, amb un mamelló central, però a mesura que creix es va estenent i acaba ben pla. Les làmines, de color groc sofre, es van enfosquint amb l'edat i són gruixudes, espaiades i decurrents. Al principi estan protegides per un vel fugisser. El peu, de tons similars a la resta del bolet, està sovint torçat i s'aprima cap a la base.

La seva carn grogosa no fa cap olor ni té cap gust característic. Viu en boscos de coníferes i surt des de finals d'estiu fins a la tardor. És un bolet molt comú.

Fauna de les Guilleries

En aquest apartat hi trobem un recull de la fauna que podríem trobar durant el transcurs de la nostre ruta.

- **Martinet Menut** (*Ixobrychus minutus*) mesura uns 35 cm de longitud i 140 g de pes. Posseeix el pili i el dors fosc i el coll, les parts inferiors, les ales i les plomes cobertores de color crema. Les potes són de color verdós. La femella presenta un contrast menor que el del mascle i un disseny estriat de color terrós fosc per sobre i ocraci per sota, amb una taca alar menys patent.
-
- **Rasclet** (*Porzana pusilla*) mesura uns 18 cm de llargària. Les potes les té del color de carn i costats més ratllats. La cara i el pit són d'un gris blavós i és molt difícil de trobar-la.
 - **Bernat pescaire** (*Ardea cinerea*) és un ocell de grans dimensions de l'ordre dels ciconiformes. Poden arribar al metre d'alçada i presenten un plomatge grisós que esdevé més lluent durant l'època reproductiva.
 - **Bec de serra mitjana** (*Mergus serrator*) és un ànec marí de règim alimentari piscívor. Mesura aproximadament 60 cm de longitud i uns 75 cm d'envergadura alar. El mascle té el cap de color verd, el coll amb franja blanca, el pit terrós i els costats grisos. El bec, els ulls i les

potes són vermelles. Té el bec molt allargat i proveït de petits denticles que faciliten la captura dels peixos evitant que li rellisquin i se li escapin. La femella té el cap i el coll terròs, costats grisos.

- **Polla d'aigua** (*Gallinula chloropus*) és una espècie que resisteix bé aigües notablement contaminades. La seva coloració és en general de color gris pissarra, amb el cap i coll més foscs i dos amples línies de color blanc en els costats sota la cua. El bec és vermell i amb la punta groga. Les extremitats inferiors són groguenques, amb una taca vermella en els genolls. Els exemplars més joves són amarronats, i manquen d'escut facial.

- **Ànec coll verd** (*Anas platyrhynchos*) la femella i les cries són de color marró, el mascle adult té el cap i el coll de color verd (d'aquí prové el seu nom). Els adults tenen la taca alar de color blau, en el cas del mascle aquesta taca és més gran. El plomatge d'eclipsi del mascle (el plomatge de fora de l'època d'aparellament) és semblant al de la femella, i es reconeix el mascle només pel color groc més viu del bec. És l'ànec més gran i comú dels existents a Europa.
- **Pit roig o rupit** (*Erithacus rubecula*) ocell que habita en zones de sotabosc dens. És molt conegut perquè és del

pocs ocells que és relativament sociable amb les persones i els acompanya mentre feinegem al camp, al jardí o al bosc per aprofitar-se de les nostres activitats per trobar menjar. Una altra curiositat és que és dels ocells que més tarda en reposar per manca de llum, sembla que hi veu amb molt poca llum.

- **Escurçó** (*Vipera aspis*) és un ofidi d'aspecte rabassut, però més estilitzat que els altres escurçons. El cap, de forma triangular, es diferencia notablement del tronc. Té el cos aplanat, amb la cua curta i cònica. El morro, dirigit cap amunt, s'assembla a un esclop; els ulls, de mida mitjana, tenen la pupila vertical. La part superior del cap, a diferència dels colúbrids, és recoberta de petites escates poligonals. El color del dors és molt variable, però normalment dominen els tons brunencs i grisencs amb taques negres. El ventre, tret de la regió del coll, és negre. Pot fer 70 cm de llargària en total, però generalment no passa de 60 cm.
- **Ratolí de bosc** (*Apodemus sylvaticus*) comptant el cap i el cos sol mesurar entre 6,5 i 11 cm de llargària. El pes oscil·la entre 14 i 28 g. La cua és fosca per sobre, llarga i amb un nombre d'anells comprès entre 120 i 190. Mesura fins a 11 cm i és quasi tan llarga com la longitud

del cap i del cos. Té pavellons auditius ovalats i grossos, clarament ressortits del pelatge., ulls grossos, negres i molt prominents, que li confereixen una estampa molt característica. El ventre el té clar, d'un blanc trencat que acostuma a quedar ben delimitat de la coloració dorsal. Les femelles solen ser sensiblement més voluminoses que els mascles.

- **Porc senglar** (*Sus scrofa*) és un mamífer de mida mitjana amb un cap allargat i gran, en la que hi destaquen uns ulls molt petits. El coll és ample i les potes molt curtes, això accentua la forma arrodonida de l'animal. És major l'alçada dels quarts davanters que els posteriors, a diferència del porc domèstic, que per selecció genètica ha desenvolupat més la part posterior del cos, on es localitzen les peces que arriben a un major preu al mercat de la carn. El senglar compensa la seva poca visió con un important desenvolupament de l'olfacte, que li permet detectar aliment, com ara tòfones o vegetals i animals sota terra, o fins i tot enemics a més de 100 metres de distància. L'oïda està també molt ben desenvolupada i pot captar sons imperceptibles per a nosaltres. Els seus pèls són gruixuts i negres. El color del pelatge és molt variable i va des de colors grisencs a negre fosc, passant per colors rogencs i marrons. Les

potes i el contorn del musell són més negres que la resta del cos.

- **Pigot verd** (*Picus viridis*) és fàcilment audible durant tot l'any, fins i tot a força distància, pel seu característic cant al qual s'afegeix un menys freqüent tamborinat produït en repicar amb el bec contra les soques seques i arbres morts. Quan hom el pot observar enfilar-se per les tiges dels arbres, sempre de forma ascendent, notarà que ho fa amb el cap dret tot mirant endavant. El vol és marcadament ondulat i no gaire alt.
- **Cucut reial** (*Clamator glandarius*) la seva característica més important és la presència d'un plomall erèctil grisenc, i el front i resta del capell, foscos. Destaca també la cua llarga i grisa, amb les plomes escalonades de punta blanca. Dorsalment és bru grisenc clapejat de llunetes blanques, tret que també s'estén a les ales. Les parts inferiors són blanques, bé que al coll són un xic més grogues. No hi ha dimorfisme sexual. Els joves no mostren plomall i tenen el capell negrós. Per altra banda, són més foscos per sobre i menys clapejats i tenen les ales més castanyes, amb les parts inferiors més groguenques. Té un vol directe i força potent. Emet uns crits molt estridents, amb escataineigs i notes raspants.
- **Esquirol** (*Sciurus vulgaris*) és un rosegador de costums arborícoles. És un animal de petites dimensions, d'uns

38-45 cm de longitud incloent la cua. Els esquirols són uns autèntics acròbates. Per a un esquirol, les branques dels arbres són camins en l'aire. Les potes de l'esquirol són curtes però fortes. Amb les ungles corbes i punxegudes s'arrapa a l'escorça quan corre saltant d'un arbre a l'altre. La cua l'ajuda a mantenir l'equilibri quan camina per les branques. La bona vista li permet calcular bé les distàncies quan salta. Acostumen a viure en boscos caducifolis o de coníferes. A la zona hi ha força esquirols als que els hi agrada menjar i rosegat les pinyes.

- **Gaig** (*Garrulus glandarius*) és un ocell de mida mitjana, d'uns 30 o 35 cm de longitud i una envergadura d'uns 53 o 59 cm. Els seus colors són: cresta de plomes curtes i blaves erèctil, llistat de blanc i negre i amb un ample traç negre que va des del bec fins a l'extrem inferior de cada galta. És de color bru rosat, amb el carpó blanc i la cua negra, porta una taca blanca i negra a les ales molt marcada; les plomes del colze són llistades de blau i negre. Ales arrodonides.
- **Tudó** (*Columba palumbus*) és el tipus de colom més gran de la Península Ibèrica, robust i amb un cap molt petit en relació amb el cos, presentant unes

inconfusibles taques blanques als dos costats del coll i a la part superior de les ales. Té un plomatge gris tirant a blau al dors i una mica més clar a la part inferior del cos, amb pit de tints vinosos i la cua acabada amb una banda negra. El bec és ataronjat i les potes són vermelles. Els dos sexes presenten el mateix color, els joves però, tenen uns colors mes apagats i no disposen de les taques blanques del coll.

- **Teixó** (*Meles meles*) té el cos gros i massís, el coll curt i gruixut i el cap allargat, acabat en un musell punxegut.

Els ulls i les orelles són petits, i les extremitats i la cua són relativament curtes. Les potes tenen unes ungles molt fortes que li serveixen per cavar.

El pèl és fort i llarg, de color grisós clar pel dors i gairebé negre pel ventre. Les potes també són negres, i la cua i les orelles, blanques. Dues bandes negres que neixen a cada costat del musell ressegueixen el cap longitudinalment a banda i banda i engloben els ulls i les orelles.

- **Pardal comú** (*Passer domesticus*) mesura de 14 a 16 cm de llarg. Presenta dimorfisme sexual: el mascle és de color terrós, jaspiat en el dors, les ales i la cua. El pili és gris, el bec fosc, la nuca de color castany, el ventre i les

galdes blanques, i la gorja porta un pitet negre. La femella, en canvi, és tota de color terrós grisenc sense taques negres o castanyes, el pit i el ventre són més clars que els del mascle. A les ales duu una franja blanca.

- **Mallerenga carbonera** (*Parus major*) és un ocell de l'ordre dels passeriformes. És la més gran de les mallerengues (14 cm), inconfusible per la "corbata" negra, més marcada en els mascles, sobre el color groc del pit. Es pot observar sovint prop del terra quan cerca menjar o en els estrats baixos del bosc. Acostuma a viure en boscos, especialment caducifolis, però també en pinedes i ambients arbrats no forestals. Nia en forats d'arbres i en qualsevol tipus d'obertura; ocupa molt sovint les caixes niu per a insectívors. Són sedentàries i fora de la temporada de cria es troben sovint formant grups grans barrejats amb mallerengues d'altres espècies.

- **Eriçó** (*Erinaceus europaeus*) Gènere de mamífers de l'ordre dels insectívors, d'uns 30 cm de llargada i amb les parts superiors del cos i els flancs recoberts de punxes. Habiten

en llocs secs i entren en letargia per sota dels 12°C. S'alimenten de fruits, petits invertebrats i d'algun rèptil, com les serps. El seu sistema de defensa és molt particular, es transformen en una pilota exposant les punxes a l'enemic.

- **Turó** (*Mustela putorius*) Mamífer carnívor del subordre dels fissípedes d'una longitud total de fins a 60 cm i d'un pes de fins a 1 kg. De color clar, amb les parts inferiors fosques i el pelatge espès, és d'hàbits nocturns i habita, solitari o en grups formats per la mare i les cries, en els caus que excava. Sembla que a partir d'aquest animal hom obtingué la fura.

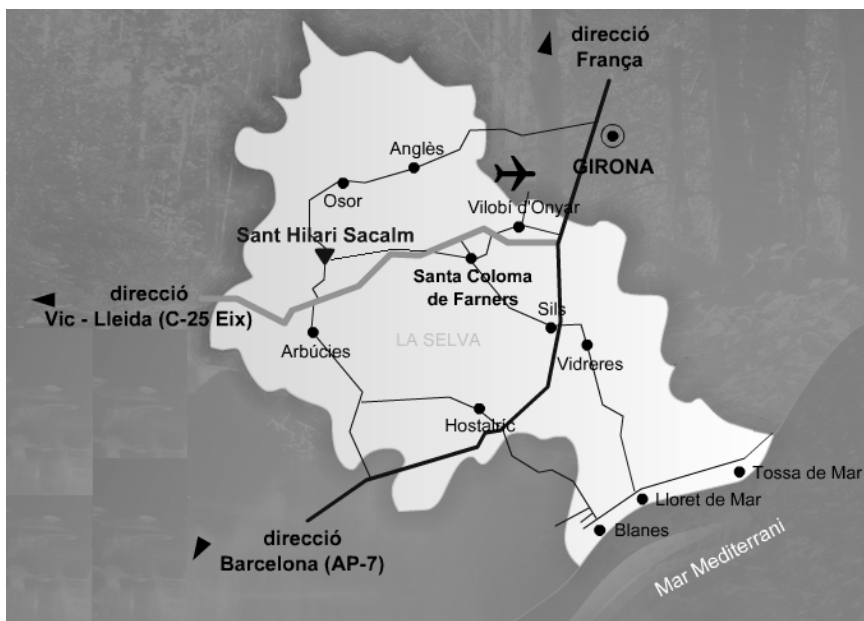
COM ARRIBAR
A
ST.HILARI SACALM

Com arribar a Sant Hilari Sacalm

L'any 1987 es va construir la nova carretera d'Arbúcies que comunica Sant Hilari Sacalm amb l'AP-7 a Hostalric. El 1995 es va inaugurar l'Eix Transversal (C-25) que comunica el poble amb Girona i Vic (Sortida - 209). Hi ha altres carreteres locals que porten cap a Osor i Santa Coloma de Farners.

Hi ha servei diari d'autobús (Hispano-Hilariense) cap a Girona i Barcelona.

Un cop s'arriba al municipi cal dirigir-se cap al pavelló municipal d'esports, doncs és el punt d'inici de la nostre ruta.

On Menjar

- **AQUARI**

C. Barcelona, 9 baixos · Sant Hilari Sacalm

Tel. 972 86 93 69

- **LA BÀSCULA**

C. Dos de Maig, 2 · Sant Hilari Sacalm

Tel. 972 86 85 38

- **CAN CAMES**

Pg. Font Vella, 9 · Sant Hilari Sacalm

Tel. 972 86 80 46

- **EL CELLER D'EN JORDI**

C. Pl. Dr. Gravalosa, 13 · Sant Hilari Sacalm

Tel. 972 86 80 96

- **ELS CORTALS**

Ctra. Sant Hilari Viladrau, km. 5 · Sant Hilari Sacalm

Tel. 972 96 87 95

- **L'ISARD**

C. Tarragona, 24 · Sant Hilari Sacalm

Tel. 972 86 96 09

- **CA LA MARTA**

C. Dos de Maig, 1 · Sant Hilari Sacalm

Tel. 972 86 89 18

- **TABERNA DEL SOBIRÀ**

Mas Sobirà · Sant Hilari Sacalm

Tel. 972 19 04 64

- **HOSTAL PARIS**
C. La Font, 3 · Sant Hilari Sacalm
Tel. 972 86 80 19
- **HOSTAL TORRAS**
C. Pl. Dr. Gravalosa, 13 · Sant Hilari Sacalm
Tel. 972 86 80 96
- **LA PEDRA LLARGA**
Ctra. D'Arbúcies, s/n · Sant Hilari Sacalm
Tel. 972 86 86 77
- **HOTEL RIPOLL RESTAURANT**
C. Vic, 26 · Sant Hilari Sacalm
Tel. 972 86 80 25
- **RESTAURANT Ma. VERDOLET**
Pg.14 d'Abril, 5-7 · Sant Hilari Sacalm
Tel. 972 86 81 06
- **HOTEL VILAR RURAL SANT HILARI SACALM**
Camí de Reixach, s/n · Sant Hilari Sacalm
Tel. 972 87 28 20
- **FONDA RITA RESTAURANT**
C. Dr. Morales, 17 · Sant Hilari Sacalm
972 56 80 09
- **RESTAURANT DEL COLL (a la meitat de la ruta)**
Santuari del Coll · Osor
Tel. 972 19 01 91

On Dormir

HOTELS:

- **HOTEL VILAR RURAL ******
Camí de Reixach, s/n · Sant Hilari Sacalm
Tel. 972 87 28 20
- **HOTEL BALNEARI FONT VELLA ******
Pg. De la Font Vella, 57 · Sant Hilari Sacalm
Tel. 972 84 35 35
- **HOTEL RIPOLL *****
C. Vic, 26 · Sant Hilari Sacalm
Tel. 972 86 80 25

HOSTALS:

- **HOSTAL PARIS**
C. La Font, 3 · Sant Hilari Sacalm
Tel. 972 86 80 19
- **HOSTAL RITA**
C. Dr. Morales, 17-32 · Sant Hilari Sacalm
972 56 80 09
- **HOSTAL TORRAS**
C. Pl. Dr. Gravalosa, 13 · Sant Hilari Sacalm
Tel. 972 86 80 96

CASES RURALS:

- **LES CLOTAS**

C. Santiago Russiñol, 3 · Sant Hilari Sacalm

Tel. 972 87 20 87

- **MAS DE LA SELVA**

Ctra. Arbúcies a Sant Hilari, Km.5 · Sant Hilari Sacalm

Tel. 972 16 24 83

- **MASIA CAL SASTRE**

Cal Sastre · Sant Hilari Sacalm

Tel. 625 46 60 01

- **RIUDECÒS – CAL MASOVER**

Ctra. De Joanet · Sant Hilari Sacalm

Tel. 972 86 04 53

- **RIUDECÒS – LES GOLFES**

Ctra. De Joanet · Sant Hilari Sacalm

Tel. 972 86 04 53

Altres Rutes BTT

- **Ruta del Soler (19.27 Km):** És un itinerari molt interessant ja que permet observar una gran diversitat de masses boscoses en un espai relativament reduït. L'aigua està present en tot el trajecte, tant en les fonts com a les

dues rieres que transcorren seguint gran part del recorregut.

- **Ruta de les ermites (31.61 Km):** Aquest recorregut permet gaudir de la bellesa de dues ermites molt ben conservades, la Mare de Déu del Padró i Santa Margarida de Vallors. Pel seu quilometratge i pel seu desnivell resulta un itinerari força dur, que transcorre al sector oest de Sant Hilari Sacalm.
- **Ruta de les Planes i Joanet (16.06 Km):** Ruta força planera al llarg de la major part del recorregut, cosa que el fa accessible a tot tipus de públic. En el camí es troba la típica vegetació de muntanya mediterrània: alzinars, sureres i castanyers. Val la pena apropar-se i aturar-se al nucli de Joanet.

Conclusions

L'objectiu principal d'aquest treball és potenciar el coneixement històric, natural i geogràfic de les Guílleries mitjançant la bicicleta de muntanya i crec que l'he assolit.

El resultat final havia de tenir un format pràctic per poder-lo portar obert al damunt de la bicicleta, vam decidir

imprimir-lo sobre fulls A5, una mida que es pot col·locar amb facilitat sobre el manillar mitjançant un suport com el de la imatge superior. Com que la part davantera de la bici sol rebre molts esquitxos de fang, gotes de suor, pols... he decidit plastificar-lo per tal que la seva vida útil sigui més prolongada.

Els diferents apartats han estat organitzats de manera que sigui fàcil relacionar el que estem veient amb la informació que proporcionem, així, amb un simple cop d'ull a les fitxes, ens fem una idea bàsica de l'interès natural, geogràfic o històric que té el punt on ens trobem.

Una possible ampliació d'aquest treball, seria la creació d'una ruta en format GPS mitjançant la informació proporcionada pel llibre de ruta. La idea inicial era facilitar aquesta informació dins del treball, però no ha estat possible ja que no he disposat dels mitjans tècnics necessaris per a la seva elaboració.

Pròximament Televisió de Catalunya posarà en antena una sèrie relacionada amb el personatge central del treball: en Joan de Serrallonga. Aquesta ruta podria ser útil per aproximar a la gent encuriosida a la terra on va viure el bandoler i comprovar personalment la duresa del terreny, la frondositat dels boscos, la inaccessibilitat dels indrets. Per tant aquest treball també podria fer la funció de petita guia turística per a facilitar la visita d'una zona inhòspita però bonica de Catalunya.

A nivell personal, aquest treball m'ha permès descobrir una part de les Guilleries que desconeixia, així com aspectes històrics que també ignorava. He observat fenòmens que hi sovintegen: grans desnivells, boscos atapeïts, masos i ermites coberts de vegetació i completament abandonats. Com a anècdota explicar

que he observat la sequera que ha patit Catalunya, pedalejant amb dos mesos de diferència he vist el pantà de Susqueda en un dels seus nivells més baixos, es trobava al 26% de la seva capacitat (al principi del mes de maig es podia veure perfectament el Pont de Querós) i després de les copioses pluges, al més de juny, el pantà va pujar de nivell, es trobava al 52% i el pont va quedar completament cobert per les seves aigües.

Ha estat un treball dur, m'he passat aproximadament unes vint hores al damunt de la bicicleta per recórrer els dos-cents quilòmetres que he hagut de fer per poder dissenyar un llibre de ruta fiable i sense errors. Per evitar aquests errors he fet quatre vegades el recorregut. La primera vegada vaig fer l'itinerari sense prendre notes, la segona vaig agafar totes les anotacions necessàries per construir el llibre de ruta, la tercera vaig anar corregint els errors que havia comès durant la seva construcció i la quarta i definitiva, vaig comprovar que tots els errors havien estat solucionats.

He gaudit del recorregut tant sol com acompanyat. De les quatre vegades que l'he fet, tres d'elles he anat acompanyat i una hi he anat tot sol. Totes dues

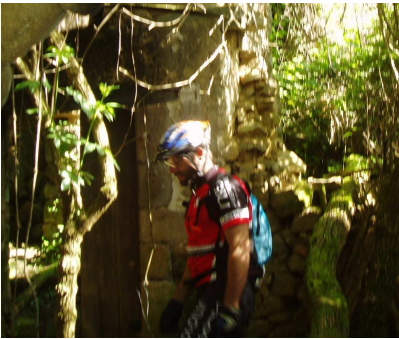
experiències són molt enriquidores, amb una bona companyia t'ho passes molt bé, però anant tot sol aconseguixes fugir de la civilització durant unes cinc hores i pots gaudir de la natura en el seu estat més salvatge. Fer el recorregut sol o acompanyat transmet sensacions molt diferents, però molt agradables totes dues. Gràcies a aquesta experiència i "petita aventura", gent del meu entorn (veïns, amics, professors...) han descobert aquesta terra feréstega i han gaudit d'un esport sa alhora que han presenciat un paisatge magnífic.

M'agradaria que una de les repercussions que portés aquest treball, a més a més de donar a conèixer la zona, fos la recuperació de les Guilleries com a lloc d'interès turístic. És lamentable l'estat de conservació en que es troba el Mas Serrallonga; el mas és irrecuperable, però almenys, al passar-hi pel davant hom se n'hauria d'adonar que allí hi visqué el bandoler. Espero que algú en prengui nota i es faci càrrec de la col·locació d'un panell informatiu que indiqui a excursionistes o esportistes el passat històric de la zona.

Agraïments

Finalment volia agrair a tots aquells que m'han permès realitzar el treball, especialment a Josep Permañé, Lluís Aguilà, Ricard Madrià, Àngel Serradesanferm i Anna Agulló.

A **Josep Permañé** li agraeixo l'afició pel ciclisme de muntanya que m'ha transmès des de que era petit, sense ell mai hauria

estimat tant l'esport de la bicicleta btt, que tot i ser molt dur és molt gratificant. M'ha permès trobar grans amistats, descobrir zones de Sant Hilari i de Catalunya que sense l'afició que he agafat aquests darrers

anys sobre la bici no hauria descobert mai. Per a la realització del treball m'ha ajudat en el disseny del recorregut i em va acompanyar el primer dels quatre cops que he fet l'itinerari.

A **Lluís Aguilà**, amic des de d'infància, li agraeixo les ganes amb que es va prendre la idea d'acompanyar-me la segona vegada que vaig fer el recorregut. Gràcies al

treball vaig passar un bon matí perdut pel mig de les Guilleries,

amb una bona companyia descobrint que ell era un d'aquells amics de debò.

A **Ricard Madrià** li agraeixo totes les idees que m'ha anat donant des del principi fins al final del treball perquè en sortís un bon resultat. També en valoro la bona experiència que vaig passar el matí del 28 d'agost, dia en que el projecte que li havia proposat al mes de maig va passar a formar part de la realitat i vam descobrir plegats la duresa del terreny a ple estiu.

A **Àngel Serradesanferm** li estic agraït per la facilitació de material cartogràfic.

A **Anna Agulló** li valoro la facilitació del material necessari per la realització dels apartats relacionats amb la flora i la fauna.

Gràcies per les vostres ajudes al llarg d'aquests últims mesos.

Bibliografia

- Guies Cartogràfiques – Guilleries i Collsacabra, Ed. Alpina
- Mapes topogràfics Institut Català de Cartografia 1:10.000
- El Montseny i les Guilleries. Paisatge, mite i literatura, Carles Mora, Josep Camps, Llorenç Soldevila, Isabel Tirado, Kílian Estrada, Ester Vila L'Aixernador edicions; Argentona, 1991
- En Jaumet del Flabiol, S. Bosch i A. Serradesanferm; Sant Hilari Sacalm, Juny de 2005
- El patrimoni de la selva, inventari històric, artístic i arqueològic dels municipis de la comarca
- Textos del Museu Guilleries
- <http://www.enciclopedia.cat/> (Estiu de 2008)
- <http://www.xtec.es/serveis/crp/b7990112/indret/susque.htm>
(13-08-2008)
- <http://www.osor.cat> (13-08-2008)
- <http://www.abcdatos.com/programas/programa/18028.html>
Programa per la construcció del llibre de ruta (Maig de 2008)